

PARLAMENTARNE RAZPRAVE O VERSKEM SPORU V MEHIKI

Calles je obljubil izpremembe v zemljiških postavah, če bi bile potrebne. — Izkušnje naj bi določile modifikacije, — je povedal predsednik mehiškemu kongresu. — Rekel je tudi, da je svečeništvo krivo verske krize.

MEXICO CITY, Mehika, 2. septembra. — Predsednik Calles je informiral novi mehiški kongres, da bo vztrajala vlada pri svoji verski politiki, da bo nadaljevala z izvedenjem ustave in postav, izvirajočih iz nje in da se bo zanašala na javno mnenje pri vzdržanju te politike.

Predsednik je zadovoljen z zemljiškimi in petrolejskimi postavami, ki se tičejo inozemcev, a je do stavil, da bodo te postavice modificirane v duhu pravičnosti, če bodo izkušnje pokazale, da je to potrebno.

Razpravljal je tudi o finančnem položaju dežele ter rekel, da bodo bolj stroge odredbe omogočile deželi, da zadosti svojim inozemskim obligacijam.

Trdil je, da je bila finančna politika njegove vlade dosedaj orijentirana z narodnega stališča in da je bil njen namen konsolidirati sadove revolucije. Poudarjal pa je potrebo nadaljnjega vladnega varčevanja, da se zadosti velikanskemu gro madenju obligacij.

V kongresu so bili navzoči vsi člani novega kongresa. Galerije so bile nabito polne, kajti vsak je hotel izvedeti, kaj bo povedal predsednik. Glavno zanimanje se je osredotočevalo seveda na njegove besede, tikajoče se konflikta med cerkvijo in vlado. Predsednik je odkritosrčno označil spor kot "zadevo velikega zanimanja". Rekel je, da je spor vzbudil večjo pozornost tujih dežel kot pa domače dežele.

Obdolžil je svečeništvo, da je pospešilo nastanek tega položaja ter rekel, da je bilo vedno vstajsko proti napravam republike.

— Oprijeli so se trenutka, o katerem so domnevali, da je prikladen za njih svrhe, — je rekel. — Odpovedali so se ustavi ter postavam, temelječim na njej, ki regulirajo izvajanje verske službe. Ničesar ni na dnu takozvanega verskega problema, kar bi se moglo smatrati za novost, vsaj v kolikor pride v poštev akcija vlade.

— Niti eksekutiva, niti ministrstvo nista uveljavila izprememb, ki bi mogle vznemiriti svečeništvo in njih kongregacije.

Urednik sit mirnega življenja.

LONDON, Anglija, 1. septembra. — Hamilton Fyfe je zapustil večerj svojo uredniško službo pri londonskem Daily Herald, organu delavske stranke, pri katerem je dosegel značilne uspehe. Ko so ga vprašali glede njegovih načrtov za bodočnost, je rekel:

— Po svetu se bom klatil. Mr. Fyfe je videl baje več sveta kot katerikoli drugi človek. Namerava se napotiti v Avstralijo preko Združenih držav.

Glede bodočnosti v angleški politiki je izjavil Fyfe, da je prepričan, da bosta v dvajsetih letih le dve stranki, kojih eno bodo tvorili delavci in liberalci, drugo pa komunisti.

Svoje mnenje je utemeljil s sedanjimi razmerami v angleški javnosti. Konservativna stranka bo baje popolnoma izmrila.

Bogata beračica.

Dne 27. avgusta so aretirali Matildo Ries, staro beračico radi nadlegovanja potnikov na neki postaji podzemeljske železnice. Pri tem je prišlo na dan, da ni Matilda rečna, čeprav je nastopala kot beračica. Ko so jo preiskali na policijski postaji na zadnji 100. cesti, so našli v njeni raztrgani obleki zašiti bankov-

Velika nesreča v ruskem zalivu.

Domnevajo, da se je potopilo tristo ljudi na ruskem parniku. — Mali parnik je imel na krovu 583 izletnikov, ko je kolidiril z nemškim parnikom.

MOSKVA, Rusija, 1. septembra. — Parnik Burivestnik je kolidiril s parnikom Mole v nedeljo ponoči na reki Nevi. Število žrtev cenijo na tristo. Parnik se je potopil v teku petnajstih minut.

Dogodek se je pripetil v kanalu, na pol poti v Kronstadt, ko je zavil Burivestnik ostro v pristanišče, da se izogne koliziji z nemškim parnikom. Pri tem je zadel s tako silo v skale, da je bilo več potnikov na mestu ubitih, dočim so bili nadaljni ranjeni. Noč je bila temna; majhni parnik je bil poln izletnikov, kronštatskih uradnikov, mornarjev, pristaniških delavcev in njihov družin, ki so se vračali iz prejšnjega glavnega mesta.

Pristanišče je bilo zapuščeno, in ko se je pričela ladja potapljati, se je moglo rešiti le par ljudi.

Očividno je le malo ljudi spoznalo resnost položaja. Ko se je pričel parnik nakaerati potapljati, je pa postala panika naravnost nepopisna. Junaško se je obnašal neki mornar z ruske bojne ladje "Marat". Ko je čutil sunek, je planil v strojne prostore, potisnil na stran preplašene stronike ter odprl ventile, s čemur je preprečil eksplozijo kotla.

Nemška republika jako točno plačuje.

45,000,000 zlatih mark je dovršilo plačila enega leta, z izjemo osmih milijonov, ki zapadejo dne 21. septembra.

BERLIN, Nemčija, 2. sept. — Nemčija je plačala večerj S. Parker Gilbertu, generalnemu reparacijskemu agentu, 45,000,000 zlatih mark, kar pomenja zadnje plačilo tekom reparacijskega fiskalnega leta, z izjemo osmih milijonov mark za transportacijski davek, ki zapade dne 21. septembra.

— Nemčija, — je rekel Gilbert, — izvršuje s tem verno svojo obliko, ki je točno plačala obroke tekom drugega leta Dawesovega načrta.

Večerašnje plačilo je prišlo od nemške železniške družbe ter spravlja skupno svoto na eno milijardo 220,000,000 mark ali pa \$305,000,000. Od te svote je bilo 65 odstotkov v blagu ali potom plačil z markami v Nemčiji. Preostalo je bilo v inozemski denarni vrednosti.

V zvezi z zaključenjem fiskalnega leta so gotovi listi napadali davčno politiko prejšnjega finančnega ministra von Schlievena, ki je izdatno povečal davčne dohodke Nemčije potom povišanja indirektnih davkov.

Grozna družinska tragedija.

SAN FRANCISCO, Cal., 1. septembra. — V napadu nenadne blaznosti je umorila tukaj Mrs. Ena Fuller svoje štiri otroke ter izvršila nato samomor.

Rudi Valentino bo pokopan v Hollywoodu.

Brat filmskega igralca je tako odločil, ko je došel v New York s parnikom Homeric.

Rudolf Valentino bo pokopan v Hollywoodu, je določil njegov brat Alberto Guglielmi, ko je došel večerj s parnikom Homeric. Ko je došel parnik na karantinsko postajo, se brat še vedno ni odločil, kje naj pusti pokopati svojega brata. George Ullman, manager Valentina, in Frank Manilli, dober prijatelj pokojnega, sta prišla na krov ter razpravljala z bratom igralca o tem vprašanju.

Po posvetovanju, ki je trajalo celo uro, je izdal brat ugotovilo na liste, v katerem se glasi, da bo Rudolf pokopan v Hollywoodu.

Posledice potresa na Azorih.

25 ljudi je mrtvih in 400 ranjenih vsled potresa v Horti na Azorih. — Deževje povečalo bedo. — Slavna cerkev je porušena. — Vojno pravo je uveljavljeno.

HORTA, OTOK FAYAL, Azorski otoki, 2. septembra. — Število mrtvih znaša 25 in ranjenih nič manj kot 400 v mestu Horta, kjer je velik potres predvečerjšnjim opustošil številna poslopja ter razgnal prebivalce na vse strani.

Tudi druga mesta po Azorih so bila prizadeta, a mesto Horta je trpelo dosti bolj kot vsa druga.

S podrtjami posute ceste so polne žensk in otrok, ki se potikale naokrog ter so preveč preplašeni, da bi poiskali zavetje celo v zavetiščih, katera se je pripravilo zanje. Moški pomagajo pri reševnem delu.

Cerkev Brezmadežnega spočetja je masa razvalin. Poslopje je bilo uničeno pri prvem sunku. Ljudskim množicam, ki so hotele v cerkev, da molijo, se je zabranilo vstop. Lažji nadaljni sunki tekom dneva, noči in jutra, so do vršili uničenje cerkve.

Čeprav stoji še dosti hiš v Horti, ni mogoče stanovati v njih zaradi porušenih notranjosti ter oslabljenih zidov. Uradniki so posvarili prebivalstvo, naj ne hodi v hiše brez posebnih varnostnih odredb.

Ceste so blokirane s porušeni zidovi in dvignjenim tlakom, kar je še povečalo težko komunikacije s predmestji, ki so tudi trpela.

Ljudje, ki so se nahajali na krovu, parnikov v pristanišču, so izjavili, da so imeli pri prvem sunku občutek kot da je nasleda njih uadja na skalo. Pohiteli so na krov ter videli podirajočo se katedralo. Nato so veliki oblaki prahu zakrili mesto, iz katerega so čuli mornarji krike preplašenih ljudi.

LIZBONA, Portugalska, 2. septembra. — Osem ljudi je bilo ubitih in dvesto poškodovanih vsled potresa na otoku Fayal, — je sporočil večerj portugalski governor Horta okraja. 400 hiš je bilo porušeni v vasi Fiamengas vsled serije kratkih sunkov.

SANTIAGO, Chile, 2. sept. — Močan potres so čutili večerj ob eni popoldne v mestu Vallenar. Prebivalstvo je zelo vznemirjeno. Vallenar je bil leta 1922 središče potresa.

Avstrijska zbornica na strani Rameka.

Dunajski parlament je porazil socialistično predlogo glede obtok Rameka, ker je posodil državni denar hranilnici.

ZBORNICA PODPRLA Rameka DUNAJ, Avstrija, 1. septembra. — Posebno zasedanje parlamenta, sklicano večerj popoldne, da razpravlja o socialistični predlogi, s katero naj bi se započelo s kazenskim postopanjem proti vladi kanclerja Rameka, se je končalo s porazom socialistične predloge.

Burni prizori so dosegli svoj višek, ko so vstali člani katoliško-socialne stranke, da porazijo predlogo. Občinstvo, ki je polnilo galerije, se je pridružilo socializmu ter izvižgalo vladno stranko. Manifestacija se je vršila brez vmešavanja stražnikov, dokler ni so vlada in njeni pristaši zapustili zbornice.

Predlogo socialistov je temeljila na obdolžitvi, da je vlada neustavno nastopila, ko je posodila junija meseca devet milijonov dolarjev avstrijsko-nemškemu hranilnicam.

Socialisti so trdili, da bi morala vlada vprašati parlament za svet, predno je izročila eno desetino javnih dohodkov bankam, ki so v tesnem stiku z vladno stranko.

Kanceler Ramek se je branil z izjavo, da je bila akcija nujno potrebna vsled alarmističnih poročil socialističnega lista Abend. Prejšnji socialistični kancler Karl Renner in bivši kršćansko-socialni kancler Seipel, sta bili vodilni postavi na obeh straneh debate. Ovacija, katere je bil deležen po svojem govoru, znači da se je najbrž zopet dvignil na političnem polju.

Avijatik Bettis umrl.

WASHINGTON, D. C., 1. sept. — Armadni avijatik poročnik Cyrus Bettis, ki se je ponesrečil pretekli teden v Pennsylvaniji, je podlegel danes dobljenim poškodbam.

Governor Smith zbolel.

SYRACUSE, N. Y., 2. septembra. — Governor Smith se je danes zjutraj dobro počutil, kot je sporočil njegov tajnik, ki pa je dostavil, da mu ni še mogoče povedati, če bo governor mogel obiskati državno razstavo.

Governor je bil malo časa po svojem prihodu semkaj prisiljen umakniti se v svoje sobe v hotelu. Pred kratkim se je podvrget v New Yorku majhni operaciji, koje posledice so se pojavile na vožnji v Syracuse.

ZA OJAČENJE LAŠKE LIRE

Fašistovsko deflacijo pozdravljajo kot prihod nove dobe. — Lira je poskočila na italijanskih borzah. — Kreditne sile razširjene. — Italijanska Banka je dobila širšo polnomoč. — Omejitev bankovcev in povečanje zlate rezerve.

RIM, Italija, 2. septembra. — Uveljavljanje finančnega programa Italije znači baje važen datum v zgodovini fašistovske stranke. Dogodek je glede važnosti baje sličen dnevu januarja meseca preteklega leta, ko je objavil Mussolini, da mora prenehati vsa politična opozicija.

Ta politika, katero je započel finančni minister Volpi ter jo je v torek sprejel narodni kabinet, določa močno deflacijo s tem, da so umaknili krožilne note Italijanske banke ter dali temu zavodu širše polnomoči glede notranjih kreditov in inozemske valute.

Borze po vsej Italiji so reagirale na objavo, kajti lira je hitro poskočila.

Državni bondi so se izdatno izboljšali. Finančni minister Volpi je predložil Mussoliniju poročila iz domače dežele in inozemstva, ki kažejo, da je bil ustvarjen izvrsten vtis v finančnem svetu vsled predlaganih drastičnih korakov, da se spravi liro zopet na noge.

Vrednost sedanje reakcije na borzi podcenjuje Tribuna, ki pravi, da je pričakovati takih gibanj v cenah, da pa niso tako važna kot je sklep vlade, da omeji cirkulacijo bankovcev ter poveča zlato rezervo.

Gionale d'Italia izjavlja, da je Italija prva, ki si je izbrala bolj pošteno izmed dveh poti, namreč počasno deflacijo denarne vrednosti ali poskus, da se doseže pariteto. Nemčija si je izbrala prvo pot, dočim je sprejela fašistovska vlada bolj težavno, a bolj pošteno.

Rusija pripravljena razpravljati o dolgovih.

MOSKVA, Rusija, 1. septembra. — Neki visok diplomatični uradnik sovjetske vlade je izjavil večerj, da le sovjetska vlada pripravlja pogajati se glede ameriških zahtev brez pridržkov.

Rekel je, da lahko njegova vlada prizna dolgove Kerenskoga, ne da bi priznala dolgov carske vlade, ki vključujejo večino angleških in francoskih tirjatev.

Ameriške tirjatve se tičejo v glavnem Kerenskijevega režima.

Milica straži tvornico v Manville.

MANVILLE, R. I., 1. septembra. — Milice čete so dospеле danes zjutraj semkaj pod poveljstvom majorja Rollinsa ter zavzele postojanke krog Manville-Jenekes tvornice, da podpirajo državno policijo ter pomožne šerife, ki so bili že poprej na licu mesta.

Čete niso vprizorile nobenega sijo.

poskusa, da razkrope mase stavkarjev in njihov prijateljev, ki so se nahajale na drugi strani mostu preko Blackstone reke.

Včeraj zvečer je prišlo do pravcate bitke ko je 1808 stavkarjev dotične tvornice napadlo kakih štirideset državnih policistov in šerifov, da prodro preko mostu, ki veže Manville tvornico.

Nemiri so se pričeli v nedeljo, ko so pričeli stavkarji s kampanjo obmetavati tvornice.

Argentina namerava priznati Rusijo.

WASHINGTON, D. C., 2. sept. — Argentina se peča z vprašanjem priznanja sovjetske Rusije, kot se glasi v južno-ameriških diplomatskih krogih. Časnikarski komentariji v Buenos Aires zavzemajo ugodno stališče napram pogajanjem z Moskvo, ker ima Argentina izobilico kož in drugih proizvodov, katere kupuje Rusija sedaj v Urugvayu. Republika Urugvaj je že priznala sovjetsko Ru-

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korigrist in našo zanesljivo ter točno potrebo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 . . . . . \$ 9.45	Lir	100 . . . . . \$ 4.30
Din.	1,000 . . . . . \$ 18.90	Lir	200 . . . . . \$ 8.40
Din.	2,500 . . . . . \$ 46.25	Lir	300 . . . . . \$12.30
Din.	5,000 . . . . . \$ 92.00	Lir	500 . . . . . \$20.00
Din.	10,000 . . . . . \$183.00	Lir	1000 . . . . . \$39.00

Za pošiljate, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem planu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačilo ameriškega dolarja v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$300, po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto valja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se hlagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

IRVING BERLIN IN CERKVENA POROKA

V New Yorku je živel mlad ruski Žid, ki se je začel pečati z ameriško glasbo. Ameriška glasba je z umetniškega stališča bolj neprijetna ušesu kot sta naprimer naša domača "fidelfi" in "guntara". Toda ameriško "glasbo" odobrava z malimi izjemami skoro vsa mlada Amerika, in s tem je dosti rečeno.

Irving Berlin — tako se namreč zadnja leta piše zgorajmenjeni skladatelj, je začel komponirati plehke popevke, ki so namah osvojile srca in čustva skoro vse Ameriške javnosti — ki — mimogrede rečeno, nima, že vsaj v sedanjem času ne posebno velikega znanja za glasbeno umetnost.

Na milijone iztisov njegovih skladb so prodali.

Njegove skladbe so že peli priznani pevci v Metropolitanu, lopov jih drumlja, ko se kokainiziran podaja na roparski pohod, njegovo skladbo žvižga šolarček na poti iz šole proti domu.

Kratkomalo, Irving Berlin je postal slaven.

Vanj se je zaljubila hči predsednika newyorške telefonske in telegrafске kompanije. Njen oče — Irec in vsled tega navdušen katoličan, — ni hotel ničesar slišati o takem razmerju.

Zaljubljenca sta pa posvoje in nakratko napravila. Pobegnula sta in se civilno poročila.

Kmalu bo tega leto dni.

Stari se je medtem nekoliko omehčal ter je baje namignil mladima zakoncem, da bi se pobotal z njima, če bi se še enkrat poročila in sicer cerkveno — po katoliških obredih.

Irving Berlin noče o tem ničesar slišati. Te dni je v listih javno prekladal, da so vse tozadevne govorice iz tre izvirne in da se ne bodo nikdar uresničile.

Katoličani lahko zavidajo Žide za njihovo stanovitnost — ki pa navsezadnje dosti ne pomeni. Kajti če bi bil Irving Berlin revež, bi si niti malo ne pomišljal storiti vse da bi mu bilo dovoljeno le malo ošlatati tastove milijone.

(Ta zadnji odstavek smo zato dostavili, da ga ne bo Trunk dostavljal v svojem "Pisanem Polju").

FARRINGTON NI NE PRVI NE ZADNJI

Frank Farrington je bil dolgo let predsednik illinoškega okraja rudarske organizacije.

Bil je velik zagovornik delavskih pravic in odločen bojevnik za delavsko pravo.

Na leto je imel pet tisoč dolarjev plače.

Pred nedavnim je šel v Pariz in v Parizu je povedal nekemu časnikarskemu poročevalcu, da bo prevzel pri Peabody Coal Company službo, ki mu bo nesla petindvajset tisoč dolarjev na leto.

Pljunil je na svojo staro službo in obenem tudi na premoganje, katerim je baje očital, da imajo prevelike plače.

Pet dolarjev na dan, da bi jim popolnoma zadostovalo. Farrington ni niti prvi niti zadnji, ki je izdal delavsko stvar.

Tudi slovensko delavsko gibanje tu in v starem kraju prikazuje par primerov.

Omenimo naj samo Anton Kristana, ki se je tako dirl na delavskih shodih, da so ga včasih celo na Dunaj sličkali, dandanes je pa milijonar, predsednik velike banke itd.

Tudi Etbin se je odpovedal delavski stvari, toda za hosti manjše groše kot Anton.

Dopisi.

Podskrajnek pri Cerkljici,
Slovenija.

Ker sem bil namenjen v stari kraj, sem na prigrvarjanje raznih prijateljev kupil vozovnico pri Frank Sakser State Bank. Nisem se kesal, da sem se vozil na francoski liniji in jo tem potom priporočam vsem. O vremenu o priliki vkrcaja in vožnje ne bom govoril. Posebno me je razveselila čistota na parobrodu in dejstvo, da nismo imeli velikih skupnih kabin, kot jih imajo druge linije. V kabini nas je bilo dvoje, največ troje. Posebno hvalim raznovrstnost jedilnega lista in obilico hrane. Vina smo imeli tudi dovoljno mero; posebno nas je razveselila vljudna postrežba parobrodskih uslužbenec.

Havre! Brez zamude smo prišli v imenovano luko. Noč smo prespali še na parobrodu ter naslednji dan odrinili proti Parizu. Tu sem se poslovil od mojih sopotnikov ter krenil preko Italije v domovino. V času mojega tukajšnjega bivanja, sem opazil, da mlada še v povoj oviata Jugoslavija ubira krepko svojo pot k konsolidaciji. Neprijetno so me dirnile vesti, da ravnokar sprejemajo v beograjskem parlamentu netunjske in beograjske konvencije, potom katerih je naša Dalmacija skoro na milost in nemilost predana Italiji v eksploatacijo.

Imamo pri nas sposobne državne, a slabe diplomate! Bratje Hrvatji so prešli iz svojega večletnega defetizma k pozitivnemu delu; in tako imamo že drugo vladno, v kateri so Hrvati-Radičevići. V vladi sami ni šefa HSS Stipe Radiča, ker moral je iti prisiljen od Radikalov na dalmatinsko rivijero se učiti v politiki zlate navade — molčanja.

Ne bom vam več opisoval političnega življenja pri nas, saj imate dobre liste, iz katerih vse razvidite. Delavskih stavk in industrijskih kriz ni več odkar se je dinar stabiliziral. Lesni trgovci seveda tožijo, ker je dinar tako visok in lira nizka, ni pa tožba že znak izgube.

Pretekli mesec smo imeli pri nas velike povodnji. Donava, ki je bila preko 6 m nad normalo, je predrta na mnogih krajih nasipe ter poplavlila najrodovitnejši, z žitom obsejani, del naše države. Škodo ocenijo na preko 2 milijardi dinarjev.

Divjačina je v poplavljenih krajih veda popolnoma uničila in tudi človeških žrtev je bilo mnogo. Naša kraljevska dvojica in ministri so ponovno obiskali te kraje. Vlada in Rdeči križ sta uvedla obširno akcijo za kritje škoda. Dobili bomo nove znamenje v korist poplavljenec in tudi revno plačilo državnih uslužbenec bo moral dati nekaj odstotkov svoje borse plače.

Jaz, ki sem se živel v razmerje in življenje v U. S. A. komaj čakam kdaj pridem zopet nazaj.

Vsem znanem pošiljam tem potom pozdrave!

Tony Svet.

Ljubljana, Slovenija.

Mislil sem, da bom opisal razmere, katere sem videl in doživel na svojem obisku, šele ko se zopet povrnem v Ameriko, ali dolžnost me veže, da moram takoj sporočiti vsi slovenski ameriški javnosti, da je neizprosna smrt pograbila in odvzela slovenskemu narodu enega najbolj delavnega podpornika v vsakem napredku, Jakoba Zalaznika, ustanovitelja in nekdanjega lastnika slovitega Zalaznikovega pekarskega in slaščičarskega podjetja in kavarne.

Njegovi izdelki so uživali in uživajo velik sloves tudi daleč izven Ljubljane. Pred leti je predal sedaj že zelo obširno podjetje svojemu sinu Jakobu Zalazniku in se umaknil v zaslužni pokoj. Zadnja leta je bolehal na sladkorni bolezn, ki se ji je dolgo in krepko upiral. Naposled pa se je združenemu navalu bolezn in starosti le posrečilo streti to idealno slovensko grčo. Podlegel je in zatisnil za večno svoje oči dne 18. av-

gusta v starosti 72 let.

Pogreba se je udeležila ogromna množica ljubljanskega prebivalstva, ki je hotelo s tem izkazati zadnjo čast svojemu vrlému somoščanu.

Pred hišo žalosti so zapeli združeni ljubljanski pevski zbori pretežno "Vigred", nakar se je začel pomikati žalni sprevod po Stareih in Mestnem trgu proti pokopališču. Na čelu sta korakala z zastavo Sokol Ljubljana in Sokol II. v kroju, za njim pa močna deputacija raznih ljubljanskih organizacij, katerih član in podpornik je bil pokojnik.

Pogreba so se med drugimi odličniki udeležili vladni svetnik, mestni regentje, predsednik višjega sodišča, predsednik notarske zbornice, celokupni odbor in številni člani naprednega društva za šentjakovski okraj. Šentjakovski oder člani slov. lovškega društva z predsednikom na čelu v lovskih krojih itd.

Sledila je dolga vrsta pokojniških zvoncev in prijateljev ter veliko število ljubljanskega ženstva.

Pri kapeli na Friškovec se je sprevod ustavil in pevci so mu zapeli žalostinko "Blagor mu". Zastavi sta se mu poklonili in odpeljali so ga k sv. Križu.

Pokojnik zapušta tri sinove in dve hčeri.

Bodi mu lahka slovenska zemlja! Ljubljanskemu občinstvu ostane v hvaležnem spominu.

Ivan Varoga.

JUGOSLAVIA IREDENTA

Železničarji premeščeni v notranjost Italije

poročajo, da jim večinoma ne kaže, vzeti s seboj na nova službena mesta svoje družine. Odstevati od plače na dve strani, je pa tudi težko. Vsak se boji dalje, kaj bo z otroki. V Rimini in že drugje je draginja večja kakor v Trstu. Premeščenci so gospodarsko uničeni z družinami vred. Ljudje so uljudni in nikdo se ne spodtika ob slovenske železničarje.

Umor in samomor.

V Rajblju se je zaljubil 36-letni rudar E. Erlach v 28-letno ženo V. Musaja. Mož je skladiščnik pri rudokopu. Musajeva žena ni hotela poslušati Erlacha, ki jo je zasledoval in ji ponujal svojo ljubezen. Slednjič je prišel v odsotnosti moža v njeno stanovanje. Ona se je branila, ko jo je napadel. Pričela se je ljuta borba. Erlach je potegnil revolver in ustrelil. Žena je bila takoj mrtva. Potem je ustrelil še sebe in obljubil mrtev.

Pred okrožnim sodiščem v Gorici se je vršila razprava proti devetim obtožencem radi tatvine, goljufije itd. M. Lampe iz Črnega vrha, Ivan Manard in Jos. Thomazin iz Novega sveta in Jos. Smrdel iz Prema so bili obdolženi vlovov. Lampe pa še sleparije. Iz trgovin Šraja in Gorile so odnesli blaga za 15.000 lir. Marija Pivkova je odšla Lampetu 1800 lir, da spravi njenega sina v Ameriko. Lampe priznava, da je Pivkovo osleparil, o tatvin pa ne ve nič.

Obsojeni so: M. Lampe na 4 leta in 11 mesecev; I. Manard na 1 leto in 8 mesecev; Thomazin na 1 leto in 9 mesecev; Ivan Lampe na 1 leto in 11 mesecev.

Železnica v postojnski jami.

Na mali železnici v postojnski jami bo vozilo odslej osem vlakov, vsak po 20 vozov za 240 oseb. Železnica je dolga 6 kilometrov in pol. Povodom reškega mednarodnega sejma se pričakuje mnogo tujcev.

ŽENITNA PONUDBA.

Samec srednje starosti se želim seznaniti s Slovenko ali Hrvatico od 30 do 40 let staro, ki ima nekaj prihranjenega. Jaz imam farmo, skupna vrednost okrog 10 tisoč dolarjev. Pošljite sliko na:

"Ženin", c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Dvajset-letnica Slov. Narod. Čitalnice v Clevelandu, Ohio.

JANKO N. ROGELJ

(Nadaljevanje.)

Koncem istega leta se čita v zapisnikih, da se Čitalnica zanima za zidanje "Sokolskega doma". Na obnem zboru v mesecu decembru se dovoli iz čitalniške blagajne \$25.00. Na istem zborovanju imenuje Čitalnica Jos. Želeta in Ivan Laha častnim članom. Slednji odide drugo leto v domovino. Čitalnica izgnani dobrega člana in vestnega kolektorja.

V čitalniški odbor za leto 1911 so izvoljeni sledeči: Predsednik J. Zele, podpredsednik Peter Pikš, tajnik Adolf Petrič, blagajnik J. Požun, računski tajnik A. Peterlin, nadzorni odbor: Fr. Hudovernik, Fr. Strehovec in P. Kogoj. Knjižničar ostane Karol Rogelj, ki nosi prvenstvo tega urada pri Čitalnici.

Med letom se ne završi kaj posebnega, delo gre svojo pot. Naročijo okoli 35 novih knjig, priderijo petletnici, katere je bila opisana pred kratkim v "Američki Domovini". Čitalničar Lah podari sliko Franeta Prešerna, katere visi v Čitalnici. Tudi preselijo se v Želetovo hišo na 61. cesti. Zapisniki kažejo, da so bili aktivni: Dr. Kern (on je vse skozi nadzorništvovalen član Čitalnice) Fr. Lunka, Ziberna, M. Cvelbar in več drugih, ki so bili že omenjeni.

Za leto 1912 je izvoljen sledeči odbor: Pred. Peter Pikš, podpred. John Marn, tajnik Ig. Smuk, rač. tajnik Peterlin, blag. Požun, knjižničar K. Rogelj, pomožni knjižničar Viktor Vokač. Med letom prevzame blagajništvo M. Lukner zaradi nerednosti prejšnjega.

Za leto 1913 je izvoljen sledeči odbor: Pred. J. Marn, podpredsednik L. J. Pire, tajnika Smuk in Peterlin, blagajnik Bole. Tajnik Smuk opusti svoje mesto, zapisnik vodi Karol Lence. To leto postane kritično za Čitalnico. Blagajna je prazna. Članstvo se je znatno znižalo, vlada delavskega kriza. Na dan 21. avgusta je sklican prvi izredni občni zbor, da se reši čitalnico iz teškega položaja.

Zbor je bil dobro obiskan, pričelo se je razpravljati o tem in onem. Računski tajnik poda svoje poročilo: V blagajni je še \$13.18. V tem je povedano vse. Čitalnica ima še 40 plačujočih članov, okoli deset jih hodi po knjige. Izraženo je mnenje, da se Čitalnica združi s Socijalističnim klubom. Nekateri ugovarjajo ter se sklicujejo na pravila, kjer je zabeleženo, da v slučaju razpada Čitalnice pripade njeno imetje Slovenskemu Sokolu.

Oglasilo se čitalničarji, da se kaj enakega ne more zgoditi, ker Sokol še nima svojega Doma. Sledijo različni pogovori, nakar je sprejet sklep, da se skliče drugi izredni občni zbor in tam pa se določi definitivno, kaj bo usoda Čitalnice.

Drugi občni zbor se snide na dan 4. septembra 1913. Zapisnik zadnje seje se sprejme, nakar na željo brata Kalana povedano, da ima Čitalnica v blagajni \$54.37. Nato se prične zopet debata, kaj se bo storilo. Čitalničar J. Kalan govori, da je sramotno za može, ki vedo kako velikega pomena je Čitalnica, da bi jo pustili, da propada. Navdušuje čitalničarje k vstrajnosti in resnemu delu, da ostane Čitalnica samostojna, taka, kakršna je bila od svojih začetkov. On pravi, da to ni krivda odbornikov, ampak nered je nastal v prejšnjem letu, ki ni bila finančna v redu, kot bi morala biti. Čitalničar Kališ govori, da ne vidi pravega izhoda ter svetuje, da naj se združijo s Slov. Sokolom. Sledijo še nadaljnji razgovori, nakar stavi Peter Pikš predlog, da ostane Čitalnica še naprej samostojna. Predlog je bil sprejet z večino glasov, in tako je Čitalnica še do danes ostala sama in samostojna, kar mora biti pač prava narodova Čitalnica.

Za leto 1914 so izvoljeni: Predsednik Dr. Kern, podpredsednik Faletič, tajnik John Pollock, blagajnik H. Bole. V tem letu se Čitalnica zopet seli. Prostore ji odda Slovenski Sokol na vogalu Glass Ave in 61. ceste, kjer je ostala do časa, da se je preselila v prostore starega poslopja S. N. D. ter od tam par let nazaj v novo poslopje, kjer bo ostala, dokler bo kaj življenja v nji. V dvajsetih letih se je preselila desetkrat, a končno je vendar našla mir v narodovi hiši. — V zapisnikih tega leta se čita, da je Čitalnica med prvimi, ki podpiše delniše Slovenskega narodnega doma.

Za leto 1915 so izvoljeni: Pred. A. Peterlin, pod. Faletič, tajnik A. Milavec, knjižničar Frank Jakšič, blagajnik Ivan Čebular, računski tajnik M. Cvelbar. Delo pri Čitalnici gre svojo pot, posebnega ni nič. Čitalnica si nabavi novo omaro, katero napravi brezplačno Jakob Čič in Anton Stanovnik. Med čitalničarji najdemo sledeče aktivne člane: Kalan, Linger, Kališ, Hočevar, Lunka, Pekol, Zamljen, Krašovec, Pristov, Josipina Jereb, Tončka Likar (Vrtačnik), Blaž Logar, Jankovič.

Za leto 1916 imamo sledeči odbor: Pred. A. Peterlin, podpred. Frank Lunka, tajnik Vatro Grill, knjižničar Frank Krašovec, blagajnik Čebular. V nadzorni odbor ste izvoljeni: Mary Kunstelj in Tončka Likar. V tem letu je obhajala Čitalnica desetletnico v Grdinovi dvorani.

Predno preidem k opisovanju drugega desetletja, bi se rad opravičil le toliko, da je mogoče, da sem spustil ime tega ali onega, ki je bil tudi delaven in priden pri Čitalnici. Zapisniki ne govorijo dovolj jasno, če pa pogledamo na imenik, ki visi v Čitalnici pa vidimo sledeče: Št. 3 ima Jože Kalan, št. 6 — Frank Černe, št. 9 Frank Belaj, št. 63 Primož Kogoj, št. 71 Ivanka Kromar, št. 78 Karol Rogelj, št. 160 Dr. F. P. Kern, št. 199 Josip Zele, potem so: Frank Lunka, John Gornik, Ferd. Belaj, in tako naprej. Iz tega imenika se spozna, kdo je držal do danes ter redno plačeval mesečnino. Potem imamo zopet druge dobre in vrle člane, ki so začasno prenein vrle člani toda so zopet pristopili. Ivan Avsee, ustanovni član, isto John Špehek, oba sta danes še člana čitalnice. Treba mi je omeniti Zofko Birkovo, ki je bila aktivna in navdušena čitalničarka, dokler je bila med nami ter postane isto sedaj, ko prihaja med nas. Mi vemo, kar je bilo že omenjeno, da je Dr. Kern zelo rad zahajal v Čitalnico ter je danes njen zvesti član. Rudolf Perdan, on je star Čitalničar. Sodeloval je pri desetletnici, tako ga ne bo manjkalo pri dvajsetletnici. Koliko je drugih, kakor prvi izmed čitalničarjev, urar Sotler, ki je daroval prvo uro, da je bil izžrebana na veselici. Tako je mnogo drugih, ki so odšli iz nasebine ali na kak drug način prenehali biti čitalničarji. Dosti jih je bilo, kajti danes, v dvajsetih letih kaže zaporedna številka v imeniku že 1116, kar znači, da je bilo omenjeno število članov upisanih k Čitalnici.

V odbor za l. 1917 so odbrani: Pred. M. Lah, podpred. A. Milavec, tajnik Vatro Grill, blagajnik Čebular, knjižničarja Fr. Krašovec in Janko N. Rogelj, nadzorniki: Dr. Kern, H. Bole in J. Ambrož. Kolektor K. Rogelj. Med letom je izvoljen predsednikom Fr. Kovarič radi odstopa M. Laha. Vsed istega vzkoka sta izvoljena v nadzorni odbor: Frank Drašler in J. Čič. Čitalnica ima v tem letu dve predavanji: O amerikanizaciji govori J. Mihelič, o pomenu čitalnice pa I. Zorman. Čitalnica se zelo zanima za S. N. Dom, stopi v stiko z Jugoslovanskim Odborom, toda občni zbor v decembru določi, da ostane čitalnica nevtralna glede takratne vojne politike.

V sobotni številki našega lista bo priobčen zaključek opisa kladnega dela Slovenske Narodne Čitalnice v Clevelandu.

Peter Zgaga

Hindenburg preživlja počitnice v bavorskih Alpah.

Za zabavo strelja divje koze in kozle.

Vsi visoki dostojanstveniki jih streljajo.

Bog ve, če kaj pomisli, koliko nedolžnih jagmet je že moralo zastran njega preletiti svojo kri.

Oficijelna Amerika ni nič kaj naklonjena Japoncem.

Sedaj je pa dospel iz Japonske učenjak Takeo Tanaka ter ima po Združenih državah predavanja. Poslušalec pripoveduje, da raste na otokih Južnega morja rastlina po imenu "Ava", ki ima v sebi jako opojen sok.

S to svojo informacijo se najbrž hoče prikupiti Amerikancem, ker pozna njihovo odvratnost napram prohibicijski postavi.

Pa mu ne bo uspelo. Južno morje je daleč — California je pa razmeroma blizu.

Tudi v Californiji raste nekaj sadež, ki ima ista svojstva in iste lastnosti.

V New Yorku je mogoče sedaj kupiti petindvajset funtov tega sadeža za en dolar petdeset centov.

Kik je deset procenten, posledice so pa stoprocentne.

V New Yorku so aretirali staro beračico. Sedela je pri vhodu v subway in beračila jutraj dve uri in zvečer dve uri.

V obleki je imela vtihih za dva tisoč dolarjev bankovcev. Ko so detektivi preiskali njeno stanovanje, so našli vesplošno vrečico, centov, nikljev, dajmov, kvodrov in drugega srebrnega drobiža. Vsega skupaj je naberačila tekem nekaj let — petindvajset tisoč dolarjev.

Povprečnemu delavcu ni mogoče prirediti niti tretine te svote.

Iz države New Jersey poročajo: Nekaj farmer je kahal v skednju žganje. Farmerjev osel se je pavel v bližini ceste. Mimo sta prišla dva suhaška agenta. Osel je bil ubral naravnost proti skednju, suhaška agenta, pa za njim. V skednju sta našla farmerja pri kothu in sta ga aretirala.

Tak je konec poročila.

Jaz bi še to pristavil: — Kaj takega je edinole osel zmoezen.

Ko sta dospela rojak in rojakinja do izlozbe krasnih oblek, je rojakinja zmankjalo sape, oklenila se ga je in je rekla: aaaaaa...

In ko se je zopet zavedla, ga je ljubeznjivo vprašala.

— No, katere obleke ti najbolj ugaja?

— No, — je odvrnil rojak, — tista, ki jo imaš na sebi.

In rojakinja je po teh besedah zopet omedlela.

Te dni se je izvedelo, da je angleški kralj tetoviran na levi rami. Vtetoiranega ima višnjevega znanja.

Angležinje nočejo nič zaostajati za kraljevskim veličanstvom. Sedaj je v Angliji moda, da si da skoro vsaka Angležinja vtetovirati v ramo pisanega metuljčka.

Po mojem skromnem mnenju bi kralju bolj pristojal metuljček, Angležinjam pa znanj.

Newyorško časopisje je danes objavilo z debelimi črkami naslednji naslov:

— Srbija ni zadovoljna z bolgarskim odgovorom.

Potemtakem je vse v redu; vse je normalno.

Če bi se naslov glasil: — Srbija je popolnoma zadovoljna z bolgarsko noto, — potem bi bilo nekaj wrong.

Pozor! Pozor!

Pristni dolenski eviček!

Predlanski pridelek iz Gadove peči! Liter po 12 dinarjev!

Toči se pri

(sedaj pa easy, dragi rojak...)

toči se torej pri

"Novem svetu" v Ljubljani.

Spomin na Lilienthala.

Te dni je minilo trideset let, kar je legel v pregodnji grob inženir Otto Lilienthal. Izdihnil je na poslednicah usodnega padeča z letalom, ki ga je sam konstruiral. — Moč, ki ga sedaj občuduje ves svet, je bil ne le iznajditelj in propagator modernih tehničnih in socialnih idej, marveč preko povprečnega duha smelih idej in jeklene volje.

Rodil se je dne 23. maja 1848. v Anklam, študiral strojno gradnjo na berlinski obrtni akademiji in se je nato udejstvoval v strojni tovar. Schwartzkopf-Hoppe, ki so pozneje, posebno med svetovno vojno zasloveli po izdelavi torpedov za nemško mornarico. Kmalu pa mu je pričelo presedati šablonsko delo; pričel se je baviti z lastnimi idejami. Prvo, kar je začel izdelovati, so bile akordne sirene, ki jih je sprejela admiraliteta in ki so bile upeljane v tedanji nemški zvezni mornarici. Iz skromnih početkov lastne delavnice se je razvil s časom malo obsežnejši obrat, v katerem so izdelovali predvsem parne kotle s kačastimi cevmi, tudi lastna Lilienthalova iznajdba, in remenice iz litega železa. Vse te znanjbe pa ga niso zadovoljevale; njegov nemirni duh je stremel naprej, sam priznava v svojih zapiskih, da se čuti preveč svobodnega in vezanega, kar je bilo pri tedanjih razmerah v Nemčiji dokaj razumljivo.

Njegova nebrzdana svobodoljubnost si daje duška v tem, da se je udejstvoval, razen v svojem poklicu, še na drug način. Pisal je romane, pesmi in politične manifeste, v katerih se med drugim zavzema tudi za lužiske Srbe in Poljake, delal je režijske predpise in risal scenerije za gledališča, dokaj figurin befrinskega odra je njegovo delo, iznašel je celo nove vrste vrtilni oder, ki naj bi zavzel manj prostora od tedaj projektiranih.

Za lastno zabavo se je bavil z letalstvom, ki je bilo tedaj šele v povojih. Žrtvoval je svojemu velikemu smotru velik del svojega premoženja, časa in končno še življenje — hotel je zgraditi aparat, da bi uresničil tisočletne sanje človeka, da bi letal po zraku kakor ptica. In kakor Ikarus v pravljici, je strmoglavil tudi on. Njegovi predhodniki od Montgolfierja sem so se posluževali izključno s plinom polnjenih balonov. Najprej je bilo polnilo vroč zrak, pozneje vodik in svetilni plin. Ti aparati so bili neokretni in popolnoma prepuščeni vetru. Lilienthal je ubral novo pot — hotel je letati v gotovo smeri — posnemati ptico. Postopal je popolnoma sistematično. Za študij ptičjega leta je služila cela serija fotografiranih posnetkov. Svoja opazovanja je objavil leta 1889 v Berlinu v knjigi "Der Vogelflug als Grundlage der Fliegekunst". V tej knjigi izvaja, da mora človek, ako hoče letati, oponašati na eni strani gibanje ptičjih kril, — menjati pa mora tudi svoje težišče napram uporni ploskvi, da dobi pravi efekt zračnega pritiska. Istega leta je pričel s poizkusi, ki so pa izzvali zanimanje le pri strokovnjakih, pa še v teh krogih je bilo več pesimistov kakor pa optimistov — to je izraz v dnevniku istega leta v maju. Proučeval je tedaj spušcanje letala brez motorne sile, torej tako, da delujeta le težnost in zračni upor kot stabilizirajoči sili. Tu si je stekel učenjak nemaljših zaslug. Bil je prvi, ki je imel uspeh. Dotedaj se še ni kretalo niti eno letalo svobodno po zraku kakor Lilienthalovi modeli. Poizkusi Kressa na Dunaju in Langleyja v Ameriki so sicer pripomogli k natančnejšemu spoznanju zračnih tokov, letala pa so bila le zmaji, ki jih je držala vrv na zemlji.

Lilienthal pa ni ostal pri modelu. Konstruiral je iz lesa in platna enokrilnik, s katerim se je spuščal iz višje ležečega kraja v dolino. Kmalu se je pokazalo, da je najugodnejša forma krila parabolična, kakor jo imajo nekatera rastlinska semena, ki jih nosi veter daleč naokoli. Štednjak je Lilienthal predelal svoje letalo, vdelal jajčja rebra in dodal še eno le-

talno ploskev — napravil je prvi dvokrilnik. Z njim je dosegel po daljšem vežbanju polete do tristo metrov. Izkoriščal je pa tudi že sunke vetra, tako da ga moremo smatrati za predhodnika brezmotorne letala.

To pa ni njegova edina zasluga. Že takrat je spoznal, da je edino sredstvo za pogon letala eksplozijski motor. O načinu pogona je imel sicer od današnjih popolnoma različne nazore, propelerju se je odpovedal, ker tedanji stroji še niso dosegli zadosti velikega števila obratov. Helikopter, ki je za njegove dobe začel baš prodirati, je sicer upošteval, kot pogonski motor mu pa vijak ni ugajal, ker je bil preneroden. Njegovo letalo naj bi imelo premakljiva krila, ki bi z njimi veslalo po zraku kakor ptica.

Tem poizkusom pa je nepričakovano nesreča napravila konec. 8. avgusta 1896 je padel smeli pionir pri poizkusih drznega leta v Rhinovskih brdih, bolehal je teden dni, potem pa zatisnil oči za vedno.

Za njim je žalovalo mnogo strokovnjakov, posebno brata Wright in Bleriot, ki so njegove ideje pozneje razpredli in jim pripomogli k triumfalni zmagi v gradnji letal. — Inženirja Lilienthala ni več, njegova deja pa živi in oživlja tisoče sre s svojo vzvišeno parolo: — Solnen nasproti! —

LLOYD GEORGE IN POINCARE

Lloyd George je objavil članek, v katerem odgovarja na vprašanje, če bo imel Poincare s svojo finančno politiko uspeh. Lloyd George v to zelo dvomi, ker po njegovem mnenju, je usodna zmotna, če misli Poincare najprej dvigniti vrednost franka in ga šele potem stabilizirati. Da bi se to Poincareju posrečilo, potem bi moral Poincare doseči troje: — 1. Vsi davki, novi in stari, bi morali biti tudi v resnici plačani; 2. frank ne bi smel več pasti, in 3. francoski davkoplačevalci bi morali zopet zaupati v frank. V parlamentu je Poincare nove davke sicer dosegel, toda davkoplačevalci, ki bo moral davke plačati, ne bo tako sodil kakor poslanci, ki se jih je polastila panika vsled silnega padanja franka. In nadalje. Če frank pridobi na vrednosti, potem bo narasla brezposelnost in davke bo vedno težje plačevati. Potrebna bodo posojila iz tujine, ta pa so le mogoča, če bo Francija vse svoje obveznosti poravnala. O tem pa noče Poincare nič slišati in zlasti ne o washingtonskem dogovoru. Toda v zadnjem času se je Poincare na intervencijo belgijskega strokovnjaka premislil in ne govori več, da si mora Francija sama pomagati. S tem da se približuje Poincare zopet načelom Caillauxa, ki je hotel, da bo sanacija franka neodvisna od čustev in se naslanjala samo na dejstva. — Pozitivnega odgovora torej Lloyd George ne podaja, vendar pa je značilna njegova izjava, da Poincare osvaja Caillauxov načrt. In zadnja poročila to v celoti potrjujejo, in tako se je uresničilo to, kar so napovedovali dobri poznavalci francoskih razmer, da je rešitev franka dejansko izšla od Caillauxa, kot rešitelj pa bo slavljen njegov nasprotnik Poincare. Za državniški format Poincarejev je tudi to značilno.

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

"Glas Naroda"

Če ste se naveličali navadnih. ....

PREISKUŠNJA nagnjenosti. bodisi napram prijatelju ali napram predmetu, je odvisna od tega, koliko blizu vam je oziroma koliko časa traja znanstvo.

Ponarejeni demant se sveti le nekaj časa, pravi demant se pa vedno blesketa.

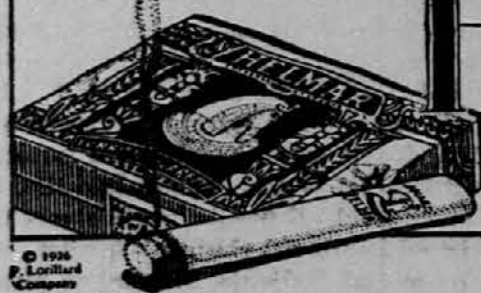
Ko se prvič dotaknete z ustnicami Helmar, se vam bodo takoj priljubile in dolgotrajna družabnost bo zavedno zapečatila vaše prijateljstvo.

Kajti Helmar je cigareta resničnega značaja. In tak značaj se nikdar ne vkloni kakemu višjemu.

Seznanite se s

HELMAR

Kraljico izrednih cigaret

O DEŽJU IN POPLAVAH

Pod tem naslovom poroča "Jutarnji List" sledeče:

Povodom zadnjih vremenskih nezdov kakor tudi povodom letošnjega deževnega leta sploh, je podal Jovan Cvijić, predsednik beograjske akademije znanosti in znani srbski geograf in etnolog, o teh pojavih svoje mnenje. On izjavlja, da deževna leta niso redka in nenavadna stvar. Znanost jih stavlja in opazuje že davno. V Evropi se periode hladnih in deževnih poletij vedno ponavljajo. V znanosti so zabeležene take periode vsakih 35 let, nakar sledi zopet doba suhih in vročih poletij. Najboljše se opažajo take periode v Rusiji, kjer jih označujejo kot rodovitna, odnosno — lačna leta. V periodi hladnih let nastopa v Rusiji tudi preobilje živeža in obratno, v vročih periodah pa nastopa glad. To se da v Rusiji kontrolirati od leta do leta po borznih cenah. Prav tako se dajo razločevati suhe in mokre periode po nivoju Kaspijskega jezera. Tudi po gibanju ledenikov v Evropi se dajo določiti te 35-letne periode z matematično natančnostjo. Mnogi trdijo, da so povzročile to pot vlažno leto solne pege. Cvijić pa je izjavil, da se znanstveno ugotovljeno, da te solne pege uplivajo na gotove izpremembe na zemlji, toda dostavil je, da so opazili astronomi, da se te solne pege ne izpreminjajo z začetkom vsakega 35 leta, temveč z začetkom vsakega drugega leta. Te pege so močnejše in slabše, bolj in manj izrazite. V vlažni dobi deževnih poletij so te

pege megle ne in se njih konture ne vidijo, kakor v dobi suhih in vročih let. Ali da te pege vplivajo na naše klimatične razmere, je dogmno.

Schillerjev pravnik obdolžen goljufije.

Nemški listi pišejo o senzacionalni aferi znanega nemškega pisatelja Aleksandra Gleichen-Russwurma, Schillerjevega pravnuka. 60-letni mož je prišel v denarne stiske. Da bi se rešil, je hotel na rafiniran način ogoljufati neko zavarovalno družbo. Na svojem gradu je zapečatil vprico svojega vrtarja paket, v katerem se je nahajala za izredno visoko svoto zavarovana ovratnica ter ga poslal po vrtarju na pošto. Ko je prispel paket na svojo addresso, so našli v njem samo — mrtvo miš. Adresat je zažvego prijavil policiji, ki je našla ovratnico v pisateljevem stanovanju. Domneva se, da je napravil Gleichen-Russwurm dva enaka paketa, zaprl v enega od njih živo miš ter ga poslal na pošto nadejaje se, da bo miš paket med transportom pregriznila in ušla, vsled česar se bo mislilo, da je bila ovratnica ukradena.

Gleichen-Russwurm, ki so ga nedavno, ob priliki njegove 60. letnice po vsej Nemčiji slavili, so zaprli, po par dneh pa zopet izpustili, vendar pa je moral odločiti predsedniško mesto v društvu za zaščito nemških pisateljev.

Opatija

šteje vedno več gostov. Mnogo jih privabi tudi poset reške izložbe. Pred kratkim je došlo v Opatijo nad 2100 oseb. Doslej je bilo letos v Opatiji nad 25.000 tujcev.

POLJSKA SOVJETSKA REPUBLIKA

Poljski listi poročajo o energičnih pripravah sovjetske vlade za ustanovitev nove sovjetske republike na rusko - poljski meji. To republiko hočejo ustanoviti ruski komunisti s prisilnim naseljevanjem Poljakov na dotičnem ozemlju. Vse druge narodnosti hočejo siloma izseliti iz tega kraja. Poljakov je zdaj v Rusiji okrog en milijon in dvesto tisoč. Večina Poljakov prebiva v Ukrajini, osebno v kijevski podolski in volinski guberniji. Največ Poljakov je v jugozapadnem delu podolske gubernije, kjer je bilo že pred vojno 200 katoliških cerkva in kapelic. In tu hoče sovjetska vlada ustanoviti avtonomno poljsko republiko, ki bi spadala administrativno pod sovjetsko Ukrajino. — Že zdaj je v podolski guberniji nad 90 poljskih kolonij in 100 sovjetrov. Sovjetska vlada namerava naseliti v pokrajini ob reki Zbruč vse Poljake z Ukrajine, druge narodnosti pa nasilno preseliti v kijevsko gubernijo.

Sovjetska akcija je seveda v prvi vrsti naperjena proti Poljski, ki jo je začel očitno po direktivah iz Moskve ves boljševiski tisk zopet ljuto napadati. Sovjeti hočejo z novo poljsko sovjetsko republiko zgraditi most, preko katerega naj bi se širil komunizem tudi v Poljski, obenem pa doseči, da bi se morali Poljaki v primeru rusko - poljske vojne najprej spopasti z lastnimi rojaki in uničevati njihovo imetje.

Zaščita prirode.

Pred nekaj leti so človeka v Parizu prijetno iznenadile železne tablice na katerih je stalo: — Bodite dobri živalim! — Slično presenečenje so povzročale po velikih bulvardih v hiše vdelane kotanje z vodo, ki so nosile vklesan izvešek: "Dog bar", pasja gostilnica. Te dni pa so dobrotvori sklenili napraviti javna korita za žejne konje. Meseca junija 1923 se je vršil prvi mednarodni shod za varstvo narave.

Kaj naj se ščiti? Favna, flora, lepe krajine, ki jim preti napredujoča civilizacija. Po človeški nemnosti so izumrli: veliki tolašček ali pingvin v Evropi, bizon ali ameriški zober, ki ga danes skušajo rešiti, če je še čas, golobselec itd.

Bizon, ki ga je upodabljal prazgodovinski človek v prvih svojih umetniških poskusih, je pokrival vso Evropo. Na Francoskem je izginil menda okrog 11. stoletja, leta 1914 ga je bilo še dobiti v poljskih šumah pri Bialowiezi, druga čreda se še klati po Kavkazu. Poljsko čredo so pokončali Nemci med vojno, leta 1922 je ostalo samo še 17 bizonov po zooloških vrtih.

Na francoskih tleh je domala zniknil medved, ki se potika edino še po najgostejših pirenejskih gozdovih in tu pa tam po Alpah. Ljubiteljem slikovitosti je žal medoedea kosmatinec. Salvat meni, da bi ga kazalo ohraniti tako kakor risa, češ, da obe zveri vzbujata pažnjo pastirjev, ki tedaj bolj gledajo na to, da ovece ne objedajo drevja. Če pa zverina zakolje kakega počasneža in slabiča, pomenja to selekcijo. Zategadelj je skupščina priporočila oba mesoedea blagohotnosti države.

Krajevna ali rečna imena — (Bievre) pričajo, kako je bil bober razširjen po Galiji, kjer se danes naziva castor. Najti ga je samo še semtertja ob bregovih Rodana v Camargui. Tod gnezdi tudi še nekaj rdečih gosi ali plamenjakov: flamingo spada med najredkejšje ptice dolgokrake v Evropi.

Mednarodni kongres se je nadalje zavzel za naše "nižje brate", ki trdosrečno dostikrat tako

kruto ravnaajo z njimi. Ščinkavec nekateri suroveži se dandanašnji ztikajo z razbeljenim železom oči, da jih izpodbadajo k petju. Obsojal je takisto lov s solikom, gonjo na konjih in vsako nepotrebno trpinčenje. Bergonier, profesor živinozdravniške visoke šole v francoski zapadni Afriki, se je potegnil za šimpanze, ki jih brezobzirni evropski prekopuhi love za prodajo, na poti pa tako slabo skrbje zanje, da jih polovica pogine v kletkah. Morski svetilniki pokončajo mnogo ptic selivk, ki si razbijajo glave ob stolpih. Kaj naj bi se storilo, da ne bi padali z ladij oljnati ostanki, na katerih si naprimer na angleških obalah na tisoče pticv nalepi perotnice in jedno utone? Take in enake probleme jetresal omenjeni zbor. V Sloveniji je zašranjeno trgati redke planinske cvetke, a kateri hribolazec se zmeini za prepoved?

Morski roparji na Donavi v Romuniji.

Na prostranih močvirjih in obalah Donave med Galeom in Brajlo v Romuniji so se pojavile tolpe gusarjev, podobne onim, ki so pred desetletji strahovale odotno prebivalstvo. Središče teh novih razbojnikov je predel Medelstajna. Njihov poglavar se imenuje po svojem okrutnem predhodniku "Terent drugi". Zadnje dni so napadli ti roparji več parobrodov ter prisilili potnike, da so jim izročili vse svoje dragocenosti. Vsak dan napadajo ribiče ter jim jemljejo ribe. Bili so tako drzni, da so napadli celo neki parnik v pristanišču v Brajli. Posadka je napad odbila. Pri napadu je bilo ranjenih na obeh straneh več oseb. Dva dni nato so našli na ladji sledeče poročilo: "Vrnili se bomo in masčevali. Terent drugi, kralj močvirja". Oblasti so organizirale zasledovanje teh roparjev.

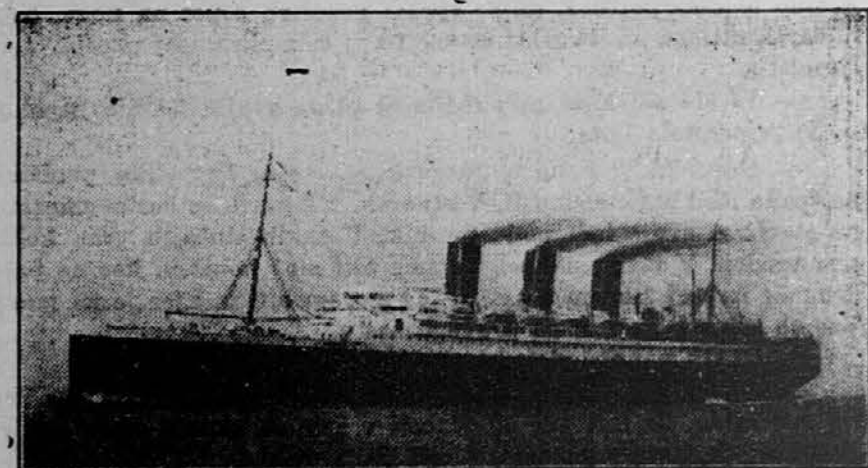
ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET

s parnikom

"PARIS"

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA, dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušnega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznači in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimpreje se kdo zgasi, tem boljše kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK
Potniški oddelek.

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

25

(Nadaljevanje.)

— Veseli me, da kramljate tako ljubeznivo z menoj. To mi pomaga preko lastne negotovosti.

— Ah, vi vendar niste negotov. Vaš nastop je gotov in odločen. Jaz se le delam tako, — se je šalil. — V resnici pa mi je tako negotovo pri srcu kot solarju, ki se ni naučil svoje lekcije.

Pri tem je pogledal Dagmar ter se veselil, da se je nasmehnila. Ravno v istem trenutku se je vrnila gospa Helena ter izročila Ralfu pooblastilo.

— Ali je prav tako, gospod Jansen? Premotril je pisanje ter se priklonil.

— To zadostuje popolnoma, — je rekel ter utaknil pisanje v žep.

Gospa Helena je pričela kramljati zelo ljubeznivo z Ralfom.

— Kot sem čula, živi vaša gospa mati z vami na gradu, — je rekla v teku pogovora.

— Da, tako je, milostljiva gospa.

— Zelo bi me veselilo, če bi se mogla seznaniti tudi z vašo gospo materjo. Ko bodo izpolnjene žalostne dolžnosti, katere nam je naložila nenadna smrt mojega moža, potem si bomo dovolile obiskati vašo gospo mater.

Ralf se je zopet ozrl v Dagmar, da izve, kako bo sprejela te besede svoje matere. Ona se mu je nasmehnila prijazno.

— Da, zelo nas bo veselilo snoznati vašo gospo mater.

Njegove oči se veselo zablistele.

— To hočem povedati svoji materi. Veselilo jo bo. Ne smete pa pozabiti, da je enostavna, priprosta ženica. Meni stoji visoko nad vsemi ljudmi in bilo bi mi naravnost neznosno, — ah, — pri vas je kaj izključeno. Vi bi nikdar ne pustili moji materi čutiti, da je vzrasla v drugih krogih.

Z gorkim, ljubim pogledom, ki je Ralfa zelo osrečil, mu je podala Dagmar roko.

— Kako bi stal pred vami, če bi storili kaj takega? Povsem odkrito me veseli seznaniti se z vašo gospo materjo. Tako ljubito in lepo ste govorili o njej.

— Ker boljše poznam svojo mater kot druge ljudi. Poznam njeno veliko, plemenito srce, ter vem, da je spoštovanja vredna. Hotel bi pa tudi, da jo vi spoznate kot tako in da ste tudi njej nasprotni glede zunanjih oblik prav tako popustljivi kot ste bili nampram meni.

Smehljaje je zmajala Dagmar z glavo.

— V resnici nam ni bilo treba nobene popustljivosti v občevarju z vami. Prav gotovo, — je potrdila gospa Helena ljubeznivo.

Gospa Helena si je mislila pri tem:

— Ne bo sicer ravno prijetno občevariti s to ženo mizarja, a v tem slučaju je treba dati koncesije. Tega gospoda Jansena potrebujemo zelo nujno in če bi prišel v poštev kot ženin ene mojih hčera, bi morali itak vključiti v kupčijo njegovo mater.

Dagmar in Lota pa nista gojili takih misli. Zanimanje, katero je vzbudil Ralf v obeh, sta prenesli tudi na mater ter se dejanski veselili, da jo spoznajo.

Jasne oči Ralfa so blestele v odkritem veselju.

— Potem me bo zelo veselilo, če hočete obiskati mojo mater. Povedal ji bom in tudi njo bo zelo veselilo.

— Mislim, da bo to prihodnji teden mogoče za nas. Med tem časom pa se priporočam gospej materi.

— Ali poznate moj grad od poprej, milostljiva gospa? — je vprašal Ralf dvorljivo.

— Gotovo, dosti smo občevali s prejšnjim lastnikom. Žalibog pa delimo sedaj usodo grofovske družine, ki je morala istotako izgubiti svoj grad. Precej zanimarjeno posestvo ste v čudovito kratkem času zopet povzdignili. Sicer ne razumem ničesar o tem, a moj umrlj mož je govoril poln očudovanja o vaši podjetnosti in zmognosti.

Ralf se je nasmehnil.

— Uspeh je v glavnem posledica zmognosti mojega upravitelja. Par praktičnih novosti sem seveda uvedel ter skrbel tudi za to, da dobe tla, kar potrebujejo, če hočejo kaj proizvesti. V nadaljnjem ni bilo ničesar potreba, da se spravi posestvo zopet na noge. Kdor si sejal, ne sme pričakovati žetve. To je cela skrivnost uspeha v poljedelstvu.

— Vi ste očitno zelo skromen glede svojih lastnih uspehov, — je pripomnila Lota.

— Govorim le resnico, gospodična moja. Prevelika ponižnost ne spada med moje čednosti. V stvarih, v katerih se čutim zmognim, ne stavljam svoje luči pod mernik. V takih slučajih vem, koliko sem vreden. V takih stvarih ne sme biti mojih ponižnih, ker ne pride drugače naprej. Skromen sem le, če moram biti in kjer je na mestu. Vse ob svojem čast in na pravem mestu.

Sestri sta zrla občudovalno v njegovo energično lice.

— Cel mož, — si je mislila Dagmar. Lota pa si je rekla: — Vedno sem rekla, da ima več odločnosti v svojem malem prstu kot vsi drugi možje, katere poznam, v celi svoji osebi.

— Imeli ste v Avstraliji farmo? — je vprašala gospa Helena.

— Da, milostljiva gospa. Potem ko sem prebredel celi svet, sem naložil svoj majhni kapital v Avstralijo v zemljišče, ker sem domneval, da bom napravil po mojih nazorih ugodno kupčijo. V svojem bistvu pa je bila kupčija zelo neugodna. Dobil sem sicer veliko ozemlja za majhen denar, a zemlja je bila nerodovitna. Več let sem se mučil do popolnega izčrpanja ter končno spoznal, da je vse zaman. Ravno v uri, ko se me je hotel lotiti obup, vspricho moje nesreče, sem našel na svojem posestvu močno zlato žilo. Igraje mi je vsled tega pripadlo, česar nisem mogel doseči v dolgoletnih iskrenih naporih. Tako je pogosto v življenju. Slučaj prinese uspeh.

— Kako zanimivo je vse to, gospod Jansen. Enkrat nam morate pripovedovati, kako ste našli svojo zlato žilo, — je rekla Lota razburjeno.

— Moja sestra mi je rekla večerj zvečer, da bi bila rada deček, da odide v široki svet ter najde kot vi zlato žilo, — je menila Dagmar smehljaje.

Pozabil je za trenutek na odgovor, tako radostno je zrl v mičeno lice, ki je bilo obrnjeno proti sestri. Lota je njela ta pogled ter postala pozorna.

— Moj Bog, Avstrellec je zaljubljen v Dagmar, — si je mislila, vsa presenečena. Tudi mati je njela ta pogled ter bila zelo zadovoljna. Kal upanja je vzrasla v njej že v mlado drevo.

— Prav gotovo ima piko na Dagmar, — si je mislila.

Le Dagmar je ostala brez slutnje.

Končno je obrnil svoje oči od obraza Dagmar ter rekel Loti:

— Ob priliki vam bom rad povedal, kako sem našel svoje zlato, gospodična. Danes pa se moram priporočiti. Popoldne se odpeljem v mesto, da se posvetujem z gospodom Volkmanom. Upam, da vam bom jutri že lahko poročal o prvih uspehih. Oprostite, jutri se vrši pogreb gospoda Lepograjškega. Ne hotel bi motiti.

Gospa Helena je zopet napravila otožen obraz.

— Prav nič nas ne motite, gospod Jansen. Če imate le čas za nas, to je poglavita stvar. Za nas šteje sedaj vsaka ura ter se žalibog ne morem dosti ozirati na svoje čute. Čimprej izvemo za svoj položaj, tem boljše za nas.

Ralf se je dvignil.

(Dalje prihodnjič.)

Odkritje Miklošičevega spomenika.

Lepa zamisel Miklošičevih, v Ljubljani živečih rojakov iz Slovenskih gor, postaviti svojemu velikemu domačinu v osrčju "Prlekije", prijaznem Ljutomeru, — kjer je preživel svoja mladostna leta, dostojen spomenik, se je 8. avgusta uresničila. Žal pa je skrajno neugodno vreme preprečilo večjo udeležbo in oviralo slavo, ki naj bi se po nameri domačinov izvršilo posebno slovesno. Nevihta, ki je že v soboto ponoči divjala po vsem Spodnjem Štajerskem, se je zlasti v nedeljo okoli sedme ure jutraj stopnjevala tako, da so potoki vode tekli po Ljutomeru. Silen naliiv je povzročil mestoma pri Pavlovcih tudi poplavo železniške proge, da se je moral ob 7. uri 10 minut iz Ormoža odhajajoči vlak z nekaterimi udeležniki, med katerimi je bil tudi zastopnik jugoslovanske akademije v Zagrebu profesor Rešetar, vrniti. Drugi dopoldanski vlak z maloštevilnimi udeležniki iz Ljubljane je mogel že nemoteno okrog poldne prispeti v Ljutomer, kjer jih je župan dr. Stojan pristrčno pozdravil.

Kmalu nato so se domača društva, zlasti požarna bramba in meščanska garda iz Veržaja ob pokanju topičev in potrkavanju zvonov razvrstila okrog zastrtega s cvetlicami in gorečimi električnimi žarnicami krasno okrašene spomenika pod župno cerkvijo, dočim so se tuji gostje in govorniki zbrali pod šotorom, ki je bil postavljen radi slabega vremena. — Gimnazijski ravnatelj dr. Tominec iz Maribora je kmalu po eni uri mesto obolelega predsednika profesorja Kovačiča imenom pripravljalnega odbora pozdravil navzoče, zlasti Miklošičeve sorodnike, in sicer vnukinjo Doro, hčer slavljenčevega sina Morica iz Dunaja, in nečakinjo iz Maribora, poudarjajoč, da je dala "Prlekija" slovenskemu narodu toliko zaslužnih mož, da bi moral stati spomenik na vsakem griču teh prijaznih gor. V markantnih besedah je orisal zbranemu domačemu ljudstvu pomen njihovega domačina. Nato je univ. profesor dr. Nachtigal v pol ur trajajočem govoru v lapidarnih, a izčrpnih potezah spremljal Miklošiča po njegovih življenjskih potih in pokazal njegov pomen za slavistiko, za znanost in za naš narod. — Ko je na njegov poziv padla zaveza ter se je pokazal slavljenčev kip, so počili topiči in puške garde, zvonovi farne cerkve so zazvonili, belo oblečeni otroci so obpirali spomenik s cvetkami, kar je nudilo prekrasen prizor. A tudi del je uprav takrat neusmiljeno lil. Zato je mogel le trški župan dr. Stojan s kratkim nagovorom prevzeti spomenik v varstvo občine. Govori zastopnikov vseh drugih korporacij pa so morali izostati.

Banketa, ki se je vršil nato v stari pivovarni, so se udeležili med drugimi: veliki župan mariborski dr. Pirkmajer, zastopnik ljubljanskega velikega župana, vladni svetnik dr. Andrejka, — predsednik višjega sodišča dr. Babnik, profesor Murko iz Prage, profesor Hinterlechner s profesorjem Nachtigalom, Prijateljem, Slavičem, Oswaldom, Vebrom in Polem, magistratni nadsvetnik Govekar kot zastopnik mesta Ljubljane, okrajni glavar dr. Hubad itd.

Pri banketu so se vrstili številni govori, od katerih zlasti omenjamo pomemben govor prorektorja ljubljanske univerze prof. Hinterlechnerja, ki je z žarkimi besedami svaril pred politizacijo vsega našega kulturnega udejstvovanja, in pa temperamentni govor prosvetnega šefa dr. Lončarja.

LASTOVICE IZUMIRAJO

Že nekaj let pravijo prirodopisci, da se krči število štokelj, ki so dajale evropskim vsem v nizinah posebno slikovitost. Sedaj pa objavlja švicarska družba za zaščito živali, posebno ptic, da ginevajo lastovice v Srednji Evropi z veliko naglieo. Njih število se skrči vsako leto za petnajst odstotkov, in če pojde nekaj let tako naprej, bomo ostali prev kmalu brez lastavičevega zaroda.

Po sodbi Švicarjev uničuje lastavice v prvi vrsti elektrika. — Ko se lastavice vračajo s prezimovanja iz Afrike v Evropo, sedajo na električne žice, kjer počivajo. Večkrat se zgodi, da okupira žico cela jata, nakar nastane kratek stik, in tok elektrike ubija lastavice v velikem številu. — Drugi vzrok ginevanja lastavice je posebno velik pajk, ki se prisese pod lastavičjo perot ter izpija živali kri. Tako se zgodi, da lastavice večkrat omaga sredi pota in pade mrtva na zemljo. Pa tudi v samem ptičjem rodu imajo lastavice sovražnike. Vrabci, ki so se po vojni posebno razmnožili, imajo navado, da se nastanjajo v zapuščenih lastavičjih gnezdih, in ker so trdovratnejši od lastavice, ostanejo v njihovem gnezdu, odganjajo pravega gospodarja in gospodinjo, dočim lastavice izumirajo, ker nimajo več domovanja.

Končno je treba omeniti še enega važnega pokončevalca: človeka. Italijani in Španci so znani kot kruti uničevalci lastavice. In ker se njihova lovska strast ne da izkoreniniti, se je resno bati, da nam bo naš po njihovi zaslugi lastavičji rod popolnoma izumrl.

ALI VESTE —

da se je pred kratkim vrnil v domovino dr. Jeglič, ki se je udeležil Evharističnega kongresa v Chicagu! Ali veste, da vsebujejo Helms 100 odstotni čisti turški tobak ter vas bodo stalno zadovoljevali in razveseljevali, ne oziroga se, koliko jih pokadite.

DRUŽABNI ŠKANDAL V PARIZU

Zadnje dni je vzbudila v Parizu splošno senzacijo vest, da je bila aretirana in odpeljana v zapor žena znamenitega ruskega generala Semenova, vojaškega dostojanstvenika, ki se je med svetovno vojno boril v armadi generala Brusilova ter je po revoluciji zapustil Rusijo ter se naselil v Parizu.

Mož in žena sta bila v tujini skoraj brez sredstev in sta se morala zadovoljiti s skromnimi dohodki. Življenje pa je z naraščajočo težo pritiskalo na oba. Slednji se je žena seznanila z nekim švicarskim hotelirjem ter je stopila z njim v bližje znanstvo. Hotelir je poznal revščino generalke, posodil ji je večje vsote denarja in v zameno zanje mu je ponudila Semenova več dragocenih kožuhov, o katerih je lagala, da so njena last.

Hotelir se je nato informiral, odkod bi utegnla dobiti generalke njemu prodano blago, in je končno ugotovil, da so bili vsi predmeti pridobljeni na nepošten način ter potem njemu prodani. Hotelir je takoj pretrgal s svojim kavaliristvom, naznanil generalko policiji in še do včerj je spoštovana dama mora živeti sedaj ob ričetu v tesni celici.

TRAGEDIJA OBUPANEGA OČETA

V Berlinu je živel zadnja leta upokojeni bančni ravnatelj Gross, mož 70 let, skupaj z dvema sinovoma. Starejši je bil poročen in popolnoma normalen, mlajši, 28 leten, pa je kazal večkrat znake slabomnosti in je bil očetu velika skrb in briga. Svoječi so ga morali imeti pod stalnim nadzorstvom, kajti večkrat se je pripetilo, da se je slabomni 28-letnik izgubil in ga je bilo treba iskati vsenaokrog.

Pred kratkim je sklenil stari mož, da napravi konec temu neprijetnemu življenju. Zadnje dni se je sin zopet "izgubil". Obtičal je v neki vrtni uti, kjer so ga našli šele po večdnevni odsotnosti. To je očeta tako užalostilo, da je sklenil urediti svoje stvari ter se posloviti skupno s svojim sinom od življenja. Napisal je pismo, v katerem je pojasnil namen svoje dejanja in je nato segel po samokresu, s katerim je ustrelil na slabomneža. Kroglja je ostala v njegovih prsih in povzročila samo lokalno krvavitev, in sin je ostal živ.

Z naslednjo kroglo je starec postregel samemu sebi. Bil je namreč prepričan, da je sina pogodil do smrti in da je sedaj čas, da še sam sklene račune z življenjem. Pogнал si je kroglo v glavo in se zgrudil mrtve na tla. Starega moža so prepeljali v mrtvašnico, ga

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in vsak posamezni odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatve se je že začela.

WALTER PREDOVICH
naslednik: BAKULICH PREDOVICH CO.
216 California Fruit Bldg.,
SACRAMENTO, CALIF.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETÓ PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

83 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

4. septembra:
France, Havre; Homeric, Cherbourg; Bremen.

7. septembra:
Reliance, Cherbourg, Hamburg.

8. septembra:
Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

9. septembra:
Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.

11. septembra:
PARIS, III. SKUPNI IZLET:
Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.

15. septembra:
Aquitania, Cherbourg.

16. septembra:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

18. septembra:
Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.

21. septembra:
Resolute, Cherbourg, Hamburg.

22. septembra:
Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

23. septembra:
Thuringia, Cherbourg, Hamburg.

25. septembra:
France, Havre.

28. septembra:
Muenchen, Bremen.

29. septembra:
Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.

30. septembra:
Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE
PARIS 11. SEPTEBRA - 2. OKTOBRA
FRANCE 25. sept. — 16. okt.
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE
Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.
19 STATE STREET NEW YORK.
ALI LOKALNI AGENTJE

raztelesili in pokopali slabomni sin pa leži v bolnišnici in bo v kratkem okreval.

Jugoslovanski visokošolci v Franciji.

Na univerzi v notranjosti Francije je študiralo letos 213 jug. dijakov, med njimi 14 medicincev, 5 farmacij, 22 prava, 3 prirodoslovje, 15 književnost, 28 trgovsko vedo, 4 agrikulturo, 15 industrijsko kemijo, 8 elektrotehniko in 4 teologijo. Uspeh je zelo zadovoljiv. Le v Bordeauxu in Lyonu je nekaj medicincev zaostalo v študijah.

SLUŽBO DOBI

Slovenka srednje starosti, ki želi dober dom in zna kuhati, prati in pospravljati v privatni hiši. Pojasnite kaj ste voljni delati in kaj zahtevate na

"Zakonski par",
c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.
(3x 2,34)

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravništvo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila, najboljše pojasnila in priporočila, nika.

Tudi nedržavljanl zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselnškega komisarja.

Glason odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naselinski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeno v tem letu 670 priselencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem stariše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili steti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvzamete kakor korak, pišite nam.

**FRANK SAKSER
STATE BANK**
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DRŽAVAH